

A hely, ahol élünk

A hely, ahol élünk, a város szélén van, drótkerítéssel körülvéve. A betonoszlopok rücskösek, a kavicsok közül kimosta a cementet az eső és a hólé. A sarkon kék nyomós kút, nem folyik belőle víz. A kertekben fedett medencék, formára nyírt sövény, csak pár régi faház maradt, pergamenszerűen pereg oldalukról a lakk. Hanh azt mondja, amikor először jött ide, sokkal több ilyen volt a környéken. A következő ciklusunkig talán ezt is elbontják, bök egy romos épület felé, az udvaron megsárgult, összetapadt levelek. Nem vagyok biztos benne, hogy akarok következő ciklust.

A hely, ahol élünk, Hanh szerint vállalati üdülő volt. Egy régen megszűnt vállalaté, nem azé, ahol mi dolgozunk. Mindent tud, ő tartja a főnökséggel a kapcsolatot, hozzá fordulunk, ha valami segítség kell. Szóljunk, bármit elintézz, mindig ezt ígéri. Senki sem tesz szemrehányást, amikor nem sikerül neki. Idősebb mindannyiunknál, a harmadik ciklusát tölti itt, azelőtt egy gimnáziumban tanított művészettörténetet. Ugyanarra a főiskolára jártunk, csak én tíz évvel később. A reptéren láttam először, a tranzitban vártunk a beszállásra, bámultam magam elé. Minden rendben lesz, ne aggódj, veregette meg a vállamat.

A kerítés melletti keskeny úton, a fák gyökere mellett az aszfalt tele van apró repedésekkel. Térképre hasonlítanak, a résekben bogarak mászkálnak, mint az otthoni utcákon az emberek. Nézem a nyüzsgést, mint nagyapám a kapuban ücsörögve. Mindenkihez van pár szava, a környékbeli gyerekeket névről ismeri, megkínálja őket gyümölcscsel vagy édességgel, az öregeknek tölt egy csésze teát. Van, hogy három kannányi is elfogy, nagyanyám alumíniumtálcán teszi a földre az újabb adagokat. Néha kint is ebédelnek, papírtörülőbe göngyöli az evőpálcikát. Itt inkább autók járnak, sietve mennek a dolgukra, a sofőrök intenek, amikor el-suhannak egymás mellett, csak a fekvőrendőrnél lassítanak le.

A hely, ahol élünk, hét közben csendes, csak hétvégeként van nagyobb élet, családok bicikliznek el a kerítésünk mellett, anyukák kiabálnak a gyerekeik után, ha valamelyik túlságosan előreteker. A legtöbben még bukósisakot is viselnek. A telken tizenkét barakk áll. Belülről teljesen egyformák, a különböző színű hőszigetelés jótékonyan eltakarja a rozoga falakat. Csak az ereszcsonna forrasztásainál látszik a rohadás, a tető zsindeyét tenyérnyi foltokban benőtte a moha. Az utolsó barakkot nem szigetelték le, penészsé azott porzolja az oldala. Raktárnak használjuk, itt tartjuk a takarítóeszközöket meg az ivóvizet. Hanh hozza a gyárból a műanyag ballonokat, amikor megérkezik a telepakolt kisbusszal, senki nem segít neki behordani. A csapvíz is iható, de a ballonosnak jobb az íze. A sarkokban egymás hegyén-hátán hevernek a bőröndjeink. Megkerestem a sajátomat, végigsimítottam az oldalát, és a kupac tetejére tettem. Letéptem róla a cso-

magcímkét. Azt olvastam, hogy sok csomag keveredik el a régi címkék miatt a repülőtereken. A barakkok mellett sorban egyforma bakancsok, gondosan betolva az eresz alá. Két fa közé kifeszített kötélén sárga mellényeket lenget a szél, néha egymásba gabalyodnak, összeakadnak a tépőzárak.

A hely, ahol élünk, egy zsákutcában van, a végén két hatalmas terméskő zárja el az utat. Csak tolatva lehet kihajtani, de Hanh csukott szemmel is kitalál, annyiszor csinálta már. Szól, hogy mindenki kösse be magát, el szoktuk felejteni, állítólag egyszer megbüntették emiatt. A második sorban ülök, a sofőr mögött. Mindenkinek állandó helye van, ha nem megy dolgozni, üresen marad. Hat és fél perc az út a gyárig, többször lemértem. Picit több, ha a főútnál pirosra vált a lámpa. Amikor nincs forgalom, akkor is megvárjuk, míg zöld lesz. Az autópálya felett lassítás nélkül hajtunk át. A túoldalalon szőkére festett hajú lányok állnak a semmi közepén, integetnek, amikor észreveszik, hogy bámuljuk őket. A szemközti szomszéd autóját láttam már erre, lassan gurult, mintha fekvőrendőron hajtana át. Ezen az oldalon nincsenek lakóházak, csak a gyár, a főbejáratnál színes neonfelirat. Mi egy másik kapun megyünk be. Amíg kikászálódunk a kocsiból, Hanh az övtáskájába gyúrt pénzt számolja.

A bejáratnál mindig egy férfi és egy nő biztonsági őr van, arcról ismerem mindegyiküket. Átvilágítják a holminkat, érkezéskor is, meg kifelé is, de nem szokták figyelni a monitort, miközben a szalagon mennek a táskák. A securitysok keveset beszélnek, inkább mutogatnak. A nagydarab kopasz mindig maszkot visel, úgy, mint a járvány idején. Pedig a portánál nem is érezni azt a jellegzetes szagot, amit az üzemben. Meg kell szokni, eleinte mindenkinek kaparja a torkát. Krárogunk meg köhögünk, senki nem akar beteget jelenteni. Prémium jár, ha a hónapban egyetlen napot se hiányzunk.

A zsebeket is kiürítetik, a telefonokon piros matricával van letakarva a kamera, még az előlapon is. Az újaknak időbe telik, mire ezt megszokják. Eleinte mindenki automatikusan nyúl a telefonjáért, például hogy megnézzze magát, miután Hanh géppel letolta a haját. Ha valakinek lejön a ragasztás, botrány lesz belőle. Lehívják a vörös hajú nőt az emeletről, felvenni a jegyzőkönyvet. A gyártósor fölött vannak az irodák, a mi kártyánk nem jó oda, ha fel kell menni ügyet intézni, egy asszisztens jön értünk, ő nyitja a lépcsőház tűzálló fémajtáját. A vörös nő nem asszisztens, hanem menedzser, a göndör haját feltűzve viseli.

Ülünk a buszban, várjuk, amíg az összes mappát átnézik a telefonon, még a családi fotókat is. Remélem, nem találtak fotót a farkadról, mondom a srácnak, miután bemászik a kocsiba a helyére. Lehet, hogy örült volna neki a kis vörös, vigyorog Hanh, elfordítja a slusszkulcsot.

A hely, ahol élünk, a nappali műszak után a legélénkebb, mindenki telefonál, igyekszik túliabálni a többieket. A gyerekekkel csak ritkán tudunk beszélni, hetente egyszer-kétszer, olyankor ők már alszanak. Kihangosítjuk a hívást, hogy lássuk az otthoniakat. Előfordul, hogy laptopról vagy tabletről beszélünk, utáлом, amikor Hanh behajol a képbe, pofákat vág. Ő az, akiről már meséltem, mondom Linhnek. Barátságosan mosolyog, már rengeteg szépet hallottam, kedveskedik Hanhnak, de ő már nincsen hallótávolságon belül, a barakk másik végében trollkodik. Tőlem ugyan nem, jut eszembe, de nem akarom ilyen hülye-

séggel húzni az időt. Csak ekkor hallani fiatal női hangot a telepen. Duyan már elmúlt ötven, ő ad nekünk enni. Hanh előző ciklusában egy lány főzött, meg másban is segített, de aztán elküldték, amikor ketten összeverekedtek miatta.

Az esték a legnehezebbek, túl sok idő marad gondolkozni. Eleinte elfáradtam a nap végére, mindig figyelni kellett valamire, minek hol a helye, hogyan kell pakolni az árut, aztán pár hét alatt kialakult a rutin. Átme gyünk az ebédlőbe, pingpongozunk, kibontunk egy sört. Hanh tudja, hol adnak kedvezményt, ha egész kartonnal veszünk, összedobjuk rá a pénzt. Mindig ugyanott vásárolunk, mégse találok soha semmit, van, amiről azt se tudom, micsoda. Állunk a polcok előtt, a vevők teli kocsival kerülgetnek minket, néha valaki cicceg, ha nem fér el. Olyanok vagyunk, mint a barakkok az új házak között.

Hanhnak még valami pontgyűjtő kártyája is van, nyáron kapott egy labdát cserébe a pontokért, meccset rendeztünk az udvaron. A szomszédok hóbörögtek, hogy hangosak vagyunk. Nem nekünk mondták, a főnökséggel üzentek. Hozzánk sose szólnak, a kaput meg a garázsajtót is távirányítóval nyitják. A mi kapunk is elektromos, de csak egy kapcsoló van hozzá, a kerítésre akasztottuk, nejlonnal körbetekerve. Annak kell kiszállni és megnyomni a gombot, aki tőlem jobbra ül. Az utolsó pár méterre már nem löki be az ajtót, a nyitott furgonban gurulunk a kocsibeállói g.

A labda pár nap után egyre kisebbeket pattant, végül teljesen leeresztett. Kicsit örültem is neki, Hanh úgy tett, mintha csak az övé lenne, pedig mindannyian adtunk pénzt a vásárlásba. Zrikáltuk, hogy sok sört kell még venni, ha újra focizni szeretne. A hármás barakkban van egy videójáték, néha tizenötén is összejönnek a kis helyen, hamar sűrű lesz a levegő. A fiatalok bírnak magukkal a legnehezebben, múlt hónapban valaki részegen nekiindult, az egyik művezető szedte össze a felüljárón. Kocsival hozta vissza, közelről üvöltötte az arcába, hogy motherfucker.

A túlorákért kaptunk egy projektort a cégtől, a meszelt falra vetítjük a sorozatokat. Pókháló tapadt meg a vakolaton, minden szereplő arcán ugyanolyan a májfolt. Itt van a konyha is, Duyan korán kel, mikor reggel elindulunk, már hallani a bárd csattogását. Az udvaron terjeng a fokhagyma, halszós, csillagánizs meg rizs szaga. Néha jólesik, máskor meg erősebb lesz tőle a honvágy. Sosem tudom előre, aznap éppen melyik.

Hanh azt mondja, ő jól elvan. Ennyi időt bárhol ki lehet bírni. Szerintem tanítani a legjobb dolog, nem hiszem el, hogy ne hiányozna neki. Amit itt csinálunk, annak semmi értelme. Szerinte nagyon is van. Szeret erről beszélni, amikor vizsgatérünk a gyárból. Végigdől az ágyán, ami az enyém alatt van, feje alá teszi a kezét, úgy magyarázza, hogy mi csináljuk a jövőt. Azt mondja, pár év múlva minden elektromos lesz. Örül, hogy mi is részesei lehetünk ennek. Amikor úgy érzi, magam alatt vagyok, zoknis lábával megrugdossa az ágyam sodronyát, hogy felrázzon kicsit. Akkor se hagy békén, ha a fal felé fordulok, és a fejemre húzom a pokrót. Lehetne alsó ágyam is, a kettesben felszabadult egy hely, amikor egy elálló fülű srác magára rántott egy palettát. Két óra múlva mindenkinek alá kellett írnia valami papírt, nem értettem, mi volt rajta. Kórházba került, nem is jött vissza, csak eltűnt a cucca, simára feszítették a pokrót az ágyán. Vagy a

kopasz helyén, aki mindig a kislányáról beszélt, megmerevedtek a vonásai, még bőgött is. De nem ezért zavarták el, hanem a pia miatt. Nem bírta a gyűrődést. Hanh próbált a lelkére beszélni, nem hallgatott rá. Jólesik, hogy velem is törődik, bár néha irritál az állandó jókedve. Egyszer láttam csak gondterheltnak, nem vettem észre, hogy a szúnyogháló mögül figyelem.

Valamiért ragaszodom a felső ágyhoz. Szeretem, hogy ha felülök, meg tudom érinteni a mennyezetet. A sötétben minden érzés sokkal erősebb, örülök, ha gyorsan sikerül elaludnom. Szorosan magam köré tekerem a takarót, hallgatom a monoton szuszogást, a horkolást meg a fingásokat. Érzem, amikor Hanh forog-lódik, a roló lécei között beszűrődik az utcai lámpa fénye, a linóleumpadló kékesen csillog, egy telefon világít a szoba végében. A félhomályban látom, ahogy remeg az emeleteságy. Van, aki fül dugót használ, engem megnyugtat, hogy nem vagyok teljesen egyedül. Olyanok a hangok, mint a magzatnak az anyja szívhangja. Megpróbálok kellemes dolgokra gondolni. Látom magamat a fotocellás ajtó fóliázott üvegében, gyorsabban tolom a csomagos kocsit, hogy minél előbb nyíljon ki, tudom, hogy a kordon mögött már várnak. Beszívom az otthonunk illatát. Mindenféle képek jönnek, elsuhanak, mint hajnalban az autópályán a fényszórók, nincs hatalmam felettük. Hoan büszkén mutatja a tenyerében a négy apró fogacskát, hallom, ahogy selypít. A konyhaasztalon a bizonyítványa, a függöny mögül figyel, kilóg a rózsaszín papucs. Hangosan felolvasom, hogy xuát sác, azaz kitűnő. Bezárt az otthoni mosoda, hentes nyílt a helyén. Ó, már nagyon régen, legyint Linh, nem érti, miért mesélte volna, azelőtt is mindig otthon mostunk. Még a fontos dolgokra is alig volt idő, mit mondott az orvos az anyjának, Hoan szépen fejlődik az edzője szerint, lehet, hogy elviszi az országos bajnokságra októberben. A fürdőszoba plafonján nagyobb a barna folt, mint képzeltem, eláztatott a felső szomszéd, aztán letagadta, Linhnek háromszor is fel kellett mennie hozzá. Hoan izgatottan várja az ajándékokat. Magamtól ébredek, pár perccel azelőtt, hogy megszólalna a telefonom.

Together for tomorrow. A lámpás kereszteszódésnél egy gazos kertben két óriásplakát áll, ez van az egyikre írva. A másikat nem értem. Valami magyarul, de mire beírnám a fordítóba, mindig vált a lámpa. A gyárban szerintem nemigen van magyar, bár nem tudom őket megkülönböztetni az ukránoktól. Az üzem akkora, mint egy város, folyamatosan építkeznek, ott fognak egy újabb blokkot felhúzni, ahol most még traktorral szántanak. John Deere, olyan, mint a nagybátyámé. Gyerekkoromban megengedte, hogy vezessem, kavargott a por a borona mögött, anyám sápirozott, hogy ferde a barázda, de nagybátyám csak nevetett.

A munkába hamar belejöttem. A csarnokban a legkényelmesebb, alig kell valamit csinálni, elég nézni a gépeket, hogy minden rendben megy-e. Megmutatták, hogy mire kell figyelni, de van, aki nem képes megjegyezni, ők nem dolgozhatnak a csarnokban, ebből adódnak sértődések. Egy táblázatba írjuk a beosztást, magunknak csináljuk.

A raktár fizikailag nehezebb, de ott hamarabb eltelik a nap. A gépsor végénél lepakoljuk az anyagokat, a kész árut pedig átvisszük a csomagolóba. Egy hosszú folyosón húzom végig a kocsit, ha jól lett megrakva, nem borul le. A padló szürke, a lépcsőfokok élére sárga-fekete csíkokat ragasztottak. A falakon tíz méteren-

ként áthúzott kamera képe. Nézem a dobozokat, próbálom kitalálni, mi lehet a nagy titok, amit ennyire féltenek. Egyáltalán, ki fotóz ma már ilyen kamerával? Vannak, akik össze tudnak azon vészni, hogy mikor, hol, kivel kell dolgozniuk, nekem teljesen mindegy, egyik feladat se köt le.

Próbálom elszórakoztatni magam. Elképzelem, kihez kerülnek majd az akkumulátorok, amiket gyártunk. Lehet, hogy valaki New Yorkban vagy Hai Phongban fogja őket használni. Szerintem még sose hallottak erről a városról. Mielőtt aláírtam a szerződést, én is rákerestem a neten. Senkit se érdekel, hol gyártották a dolgait. Ki gondolna arra telefonálás közben, hogy mi történik egy világvegi üzemben. Azt se tudják, hogy néz ki egy ilyen gyártósor.

A hely, ahol élünk, egy tó közelében van. Rengeteg a szúnyog, legtöbbször mégis idejövünk a szabadnapjainkon. Viszünk egy törölközőt a fenekünk alá, és csak nézzük a horgászokat. Ha korán kimegyünk, nem is látjuk őket, a víztükör felett megül a pára, olyan, mint egy nagy felhő. Csak a csobbanásokat halljuk a túloldaltól, ahogyan dobálják a vízbe a csalit. Az arcunkat beteríti a finom permet, barátságtalanul hideg és nyirkos, nem olyan füledt, mint az otthoni, monszun idején. Ha kezd leülni a hangulat, Hanh gyorsan témát vált, vagy elsüt egy viccet. Múltkor azt mesélte, hogy amikor utazott haza, a motelban, ahol megszálltak, volt az ágy mellett egy kártya, amire név szerint rá volt írva, hogy ki takarította a szobájukat. Mindenkinek volt ötlete, miket írnánk, ha mi is készítenénk ilyen kártyákat az akkumulátorok mellé. Egyre idétlenebb dolgokat mondtunk, mindenki röhögött. Lassan felszállt a pára, a horgászok minden fogásnak örültek, eszembe jutott a piac, ahogyan műanyag ládákból borítják jégágyra az ezüstösen csillogó halakat.

Hoan mindig azzal nyúz, hogy részletesen mondjam el, mit csinállok itt. Igyekszem úgy mesélni, hogy izgalmasnak tűnjön. Azt mondom, telefonokat építtek. Nem azt, hogy kézikocsikon ládákat tologatnak. Mielőtt hazamennék, veszek neki egy új telefont. Nem érdekel, hogy mennyibe kerül. A boltban a szappanok mellett láttam eldobható borotvapengét. Azzal fogom óvatosan felvágni a dobozon a zsugorfóliát, becsúsztatok egy lapot, hogy *Hoannak készítette: Apa*. Ezeket már nem lehet szétszedni, fene tudja, milyen akkumulátor lehet bennük.

Már csak hatvannégy nap. Az ajtó belsejére ragasztott naptáron a cégünk logója, Hanh minden este filctollal áthúzza a számot. Enélkül sosem megyünk vacsorázni. Pirossal be van karikázva a dátum, amikor hazaindulunk.

Azt hiszem, hiányozni fog a hely, ahol élünk. A drótkerítés, a barakkok között kitaposott fű, az ebédlő fekete-fehér kockás padlója. Századszor is megnézem majd a táskámban, megvan-e Hoan új telefonja. Behúzom a cipzárat, aztán tolatás közben még sokáig bámulom, ahogyan távolodunk. Két nap múlva jön a váltás. Hanh szerint addig mindent fertőtlenítenek, gumikesztyűs, maszkos férfi vonszolja ki a matracainkat, az udvar közepén dobálja halomba őket.